

'TUSSENTAALTJE' WORDT VOORAL IN ANTWERPEN EN BRABANT GEBRUIKT

'Zijt gij' een trouwe HLN-lezer? Of 'bent gij' dat niet? Alleszins: als u dit artikel leest, komt u te weten waarom steeds meer Vlamingen 'gij bent' gebruiken, in plaats van 'jij bent' of 'gij zijt'. Taalkundestudent Anthe Sevenants (24) voerde er onderzoek naar. «Toch botst dat tussentaaltje ook op weerstand.»

Brecht HERMAN

Tijdens zijn studies in Leuven kreeg Anthe Sevenants meermaals de opmerking – vooral van Limburgers – dat hij foutief 'gij bent' zegt, terwijl het juiste dialect 'gij zijt' is. Reden genoeg voor de doctoraatsstudent taalkunde om voor het eerst onderzoek te doen naar 'gij bent'. Niet in het kader van zijn studies, maar gewoon in zijn vrije tijd. Zijn onderzoek werd zopas gepubliceerd in het academisch tijdschrift 'Taal & Tongval'. «In standaardtaal is er maar één juiste constructie: 'jij bent'. Maar dat voelt voor veel Vlamingen te afgelikt, als een zondags maatpak waar je in de week mee naar de supermarkt gaat.

«Uit Limburg, Oost- en West-Vlaanderen krijg ik het vaakst de reactie: 'Allez, 'gij bent', dat zeg je toch niet?' Daar is het lokale dialect nog sterk aanwezig»

ANTHE SEVENANTS,
TAALKUNDESTUDENT

Anderzijds vinden sommigen de dialectvariant 'gij zijt' iets te plat. In de zoektocht naar een alternatief komen ze uit bij 'gij bent'. Een comfortabel compromis», vertelt Sevenants. Maar niet voor iedereen. De constructie vindt zijn oorsprong in de Noorderkempen, in de streek rond Rijkervorsel. Dit nieuwe onderzoek toont hoe die streek de jongste decennia almaar verder uitgebreid is. 'Gij bent' wordt nu

Jij bent

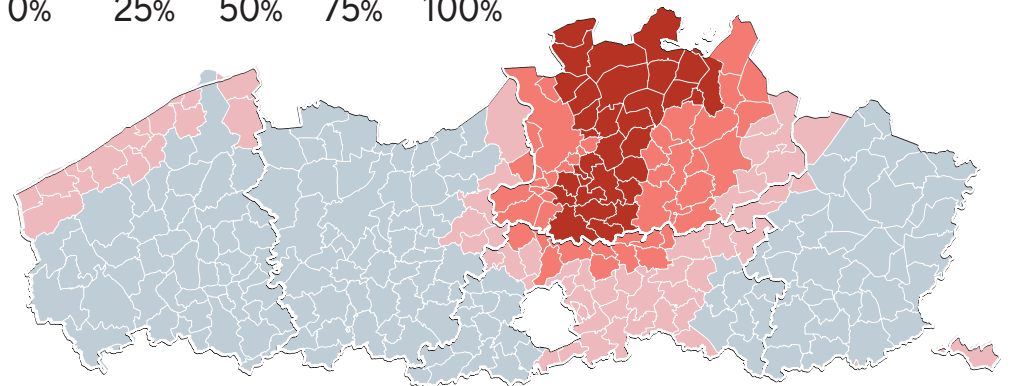
is te afgelikt,

gij zijt te plat.Dus zeggen we
steeds vaker*gij bent*

altijd tot regelmatig gesproken in het gebied van de Nederlandse grens tot de noordrand van Brussel, en van Dendermonde in het westen tot Balen in het oosten. Vanuit taalkundig oogpunt is dat opmerkelijk, want de

In deze regio's wordt 'gij bent' wel/niet gebruikt

0% 25% 50% 75% 100%

Noorderkempen zijn op dat vlak niet toonaangevend. «Dat het toch doorbreekt, heeft enerzijds te maken met de nood aan een compromis tussen 'gij zijt' en 'jij bent'. Anderzijds zijn Antwerpen en Brabant regio's waarin het dialect aan waarde verliest, waardoor er ruimte is voor tussentaal om zich te manifesteren.»

Afschuw

Toch zijn er grenzen aan de opmars. En die lopen bijna gelijk met de provinciegrenzen van Oost-Vlaanderen en Limburg. «Uit die streken krijg ik het vaakst reacties van afschuw: 'Allez, 'gij bent', dat zeg je toch niet?' Het zijn streken waar het lokale dialect nog sterk aanwezig is.» Op de kaart van Vlaanderen valt trouwens op dat er ook in Knokke en Blankenberge 'gij bent' te horen is. Sevenants wil daar geen grote conclusies aan verbinden, en vermoedt dat het te maken heeft met mensen uit Antwerpen of Brabant die daar zijn gaan wonen, en in die zin het onderzoek beïnvloeden. Dat onderzoek is behalve op een uitgebreide literatuurstudie trouwens gebaseerd op meer dan vijfduizend berichten op het sociale netwerk X, alias Twitter. Of gebruikers op dat platform op precies dezelfde manier spreken als in het echte leven, wil Sevenants niet hebben gezegd, maar veel zal het toch niet schelen. Daarvoor verwijst hij naar een ander onderzoek over taalgebruik op die website.

Vanuit de wetenschap dat dialect overal in 'het Vlaamsche land' achteruitboert, zou je kunnen vermoeden dat 'gij bent' in de toekomst wel een weg richting Limburg en 'de Vlaanders' vindt. Al twijfelt Anthe Sevenants. «Hoewel 'gij bent' door de grenzen van de Noorderkempen is gebroken, merk je dat het bij veel Vlamingen op weerstand botst. Dat is geen goede basis om ingang te vinden in ieders tussentaal.»

De oude Belgen

Hoewel het grammaticaal geen steek houdt, vindt Sevenants niet dat de opkomst van 'gij bent' een slechte zaak is. «Wij praten toch ook niet meer zoals de oude Belgen? Taal verandert nu eenmaal voortdurend. Als mensen zich bij 'gij bent' beter voelen dan bij 'jij bent' of 'gij zijt', is dat prima.»

Ook honderden jobs in gevaar bij toeleveranciers Van Hool

Niet alleen rechtstreekse jobs bij Van Hool staan op de helling, ook de toeleveranciers zijn bang voor de gevolgen van de herstructurering bij de busbouwer. Volgens de eerste schattingen vertegenwoordigen die bedrijven 500 jobs.

Bij Van Hool hebben ze niet alleen arbeiders nodig, maar ook onderdelen en materialen waarvoor op externe bedrijven wordt gerekend. De meeste toeleveranciers zijn internationale spelers: voor de touringcars werkt Van Hool bijvoorbeeld samen met DAF-motoren. Dichter bij huis is er Witzenmann uit Ranst, die al tientallen jaren metalen leidingen produceert voor busuitlaten. Er zijn

200 werknemers aan de slag. «Net zoals iedereen zijn we ongerust», zegt Wilfried Van Esbroeck, manager Witzenmann Benelux, aan 'VTM Nieuws'. «We zijn al 25 jaar toeleverancier. Mocht Van Hool helemaal wegvallen, zou dat een verlies van 1 miljoen euro per jaar met zich meebrengen.» Voka Mechelen-Kempen kreeg al heel wat ongeruste telefoons van toe-

leveranciers. «Van Hool is al 77 jaar gevestigd in de regio. In de loop der jaren zijn een aantal toeleveranciers zich in de buurt gaan vestigen en producten op maat gaan leveren», zegt Wim Brillouet. «Het gaat bijvoorbeeld om constructeurs die wielkasten voor bussen bouwen of binnenkleding maken. De eerste schattingen zijn dat die toeleveranciers minstens 500 jobs vertegenwoordigen.» (MAC)

Volvo Trucks in Gent bouwt productie af

Volvo Trucks in de Gentse haven bouwt de productie af. Waar er momenteel nog dagelijks 194 vrachtwagens van de band rollen, zijn dat er vanaf juni nog 180. «Naakte ontslagen komen er niet», zegt Bert Van Acoleyen van ACV. «We hebben een ondergrens van 160 vrachtwagens waarmee we al het vast personeel in dienst kunnen houden.» In de praktijk bouwt Volvo 250 van zijn 600 interimcontracten af. «We moeten dit niet minimaliseren», zegt Ronny Loubris van ABVV, «maar een 'Van Hool'-scenario is dit ook niet.» Redenen voor de afbouw zijn een genormaliseerde vraag naar vrachtwagens, na de hausse tijdens de coronaperiode. Anderzijds is de vraag naar elektrische vrachtwagens, waar Volvo sterk op inzet, nog niet zo groot. Grote stakingen verwachten de bonden niet. «Gelukkig kent ons land het systeem van tijdelijke werkloosheid. Daardoor is onze fabriek flexibel.» (CEMG)